

A FÓKAASSZONYY

Azokban az időkben, amelyek rég elmúltak, de hamarosan visszatérnek, fehér ég és fehér hó ragyog minden áldott nap... a távolban feltűnő emberek, kutyák és medvék apró pici pontok csupán.

Itt semmi sem terem könnyen. Olyan erősen fúj a szél, hogy az embereknek fel kell venniük a meleg parkát, a csizmát és a sapkát. Ezen a vidéken a szavak megfagynak kinn, a szabadban, a mondatokat le kell törni a beszélő ajkairól, és fel kell melegíteni a tűznél, hogy az ember láthassa, mit mondott a társa. Ezek az emberek a vén Annuluk fehér, dús hajában élnek. Annuluk a vén nagyanya, az öreg varázslóasszony, aki nem más, mint maga a föld. Ezen a vidéken élt egyszer egy ember... olyan magányos volt, hogy könnyei mély barázdákat vájtak arcába az évek során.

Megpróbált mosolyogni és vidám lenni. Vadászott. Csapdákat állított és jól aludt. De közben emberi társra vágyott. Amikor kajakjában a vizet járta és egy fóka elúszott mellette, mindig azokra a régi történetekre gondolt, amelyek arról szóltak, hogy a fókák hajdanán emberek voltak, s ezekre a régi-régi időkre már csak szemük bölcs, mély és szeretetteli

pillantása emlékeztet. Ilyenkor úgy gyötörte a magány, hogy könnyei patakokban folytak arca mély redőiben.

Egy este még sötétedés után is vadászott, de nem talált semmit. A hold az égre kapaszkodott, s az úszó jégtáblák csillogtak fényénél. A férfi a tengerből kimagasodó hatalmas, foltos sziklához ért, melynek tetején fürkésző szemei a legkecsesebb mozgást pillantották meg.

Lassan és mélyen merítette evezőjét a vízbe, egyre közelebb jutott, s megpillantott az óriási szikla tetején néhány asszonyt, akik olyan meztelenül táncoltak ott, mint ahogyan születésük után anyjuk hasán nyugodtak. Ott ült hát csónakjában ez a magányos férfi, akinek csak képzeletben voltak barátai - ott ült és figyelt. Az asszonyok testét mintha holdsugárból fonták volna, bőrükön apró ezüstpettyek villódtak, amelyeneket a lazac hátán látni tavasszal. Láruk és karjuk hosszú volt és kecses.

Olyan gyönyörűek voltak, hogy a férfi kővé dermedve ült csónakjában, melyet a paskoló hullámok egyre közelebb ringattak a sziklához. Hallotta a csodás asszonyok nevetését... legalábbis úgy tűnt neki, hogy nevetnek. Vagy csak a sziklához verődő hullámok kacaját hallotta? A férfi azt se tudta, hol áll a feje úgy elkábult. A mellét nedves

bőrként szorító magány egyszer csak felengedett, s egy szempillantás alatt, mintha csak eltervezte volna, kiugrott a csónakból a sziklára ahol a fókabőrök heverték, s ellopta az egyiket. Elrejtőzött egy kiszögellés mögött, s begyömösölte a fókabőrt qutguaja parkája alá.

Hirtelen az egyik asszony gyönyörű hangon megszólalt - ilyen szépet a férfi még sosem hallott... olyan, mint mikor a bálnák egymást hívják hajnalban... de nem, inkább olyan mint a tavasszal bukfencező újszülött kiscfarkasok... vagy inkább... de nem, ezeknél sokkal szebb, de nem is számít mert... de mit csinálnak most azok az asszonyok?

Az asszonyok egymás után fókabőrbe bújtak, s vidáman kiáltozva belecsusszantak a tengerbe.

Csak egy maradt a sziklán, a legmagasabb. Itt is ott is kereste fókabőrét, de nem találta sehol. A férfi nekibátorodott - hogy mitől, azt ő sem tudta. Előlépett a szikla mögül, és így szólt az asszonyhoz:
- Kérlek, légy a feleségem. Magányos férfi vagyok.

-Nem lehetek a feleséged -
válaszolta az asszony -, mert én nem ide tartozom. Otthonom a temeqvanek, a mélység.

-Kérlek, légy a feleségem - unszolta a férfi. - Hét nyár elteltével visszaadom fókabőrödet, és akkor eldöntheted, hogy velem maradsz-e vagy visszamész.

A fiatal fókasszony sokáig nézte a férfi arcát igazi emberi szemével. Vonakodva azt mondta:
-Veled megyek. Aztán hét nyár után majd meglátjuk.

Nemsokára gyermekük született, akit Ooruknak neveztek el. A gyermek ruganyos volt és pufók. Anyja télen mesélt neki a tenger mélyén lakó élőlényekről, miközben apja fehér kőből medve farigcsált neki hosszú késével. Amikor anyja aludni vitte Oorukot, a füstnyíláson át látható felhők különböző alakjairól szötte meséit. Hollók, medvék, farkasok helyett azonban rozsmárokról, bálnákról fókákról és lazacokról mesélt... mert ezeket az állatokat ismerte.

Ám ahogy múlt az idő, az asszony teste kezdett elszáradni. Bőre először hámlott, aztán megrepedt. Szemhéja is hámlani kezdett. Hajszálai sorra lehullottak a földre. Színe aluaq, a leghalványabb fehér lett. Teltsége eltűnt. Próbálta sántikálását elrejtteni. Szeme, akarata ellenére, egyre kifejezéstelenebbé vált. Egyre gyakrabban kellett kinyújtania a kezét, ha körbejárt, úgy meggyengyült látása.

Így ment ez addig, míg egy éjszaka Ooruk kiáltásra riadt és ijedten felült alvóprémjei alatt. Medvebögéshez hasonló hangot hallott; apja vitázott anyjával. Anyja hangja kövön pengő ezüsthöz hasonlított.

-Hét hosszú évvel ezelőtt rejtetted el főkabőrodet, és most a nyolcadik tél közelít. Add vissza azt, ami az enyém - sírdogált a fókasszony.

-És ha odaadnám? Akkor biztosan magamra hagynál- mondta a férfi szemrehányóan.

-Nem tudom, mit tennék. De azt tudom, hogy meg kell kapnom azt, ami hozzám tartozik.

-És magamra hagynál, a gyermekünknek pedig nem volna többé anyja Rossz asszony vagy. Azzal a férfi feltépte az ajtónyíláson lógó bőroket és eltűnt az éjszakában. A fiú nagyon szerette anyját. Félelmében, hogy elveszíti, álomba sírta magát... hamarosan a szél ébresztette fel. Furcsa szél volt... „Ooruk, Ooorukkk”, mintha őt hívná. Kimászott fekhelyéről, de úgy kapkodott, hogy parkáját fordítva vette fel, s hőcsizmáit is csak félig húzta fel.

- Oooooorukkk.

Most már tisztán hallotta, hogy őt hívja valaki, s kirohant a csillagoktól sziporkázó éjszakába. A gyermek meg sem állt a víz fölé nyúló szikláig, s messze kinn a viharos tengeren megpillantott egy hatalmas, ezüstszínű fókát... óriási feje volt, bajusza mellére konyult, szemei mélysárgák voltak.

- Oooooorukkk.

A fiú sietve lemászott a szikláról, s lenn megbotlott egy kőben - de nem is kő volt az, hanem egy batyu, ami

egy sziklahasadékból gurult elő. A fiú haja ezernyi jeges szíjként csapkodta arcát.

- Oooooorukkk.

Feltépte a batyut, megrázta - anyja fókabőre volt az. Ó, és az ő illata áradt belőle. Beletemette arcát a fókabőrbe, s amint beszívta illatát, anyja lelke tavaszi szélrohamként áradt szét lényében.

- Óóó - kiáltott fel fájdalomba vegyülő örömmel. Újra arcához emelte a bőrt és anyja lelke ismét átlebegett lelkén.

- Óóó - kiáltott ismét, mert szétáradt benne anyja iránti végtelen szeretete. És a távolban lévő öreg ezüst foka... lassan a víz alá merült.

A fiú visszamászott a sziklára és a mögötte lobogó fókabőrrel hazafelé futott, s beesett a kunyhóba. Anyja letisztogatta őt is és a fókabőrt is, és mindkettőjüket biztonságban tudván hálával telve behunyta szemét. Magára húzta a fókabőrt.

- Anyám, ne tedd - kiáltott a gyermek.

Az asszony felkapta és hóna alá szorította a gyermeket, s bukdácsolva a zúgó tenger felé futott.

- Anyám, ne hagyj el! - sirt Ooruk.

Az asszony persze a gyermekkel akart maradni, de valami hívta őt, valami, ami nála is, a fiúnál is sokkal öregebb, ami az időnél is vénebb.

- Nem, nem, nem - sirt a gyermek.

Anyja kimondhatatlan szeretettel nézett rá.

Kezébe fogta a fiú arcát, tüdejébe fújta édes leheletét - egyszer,

kétszer, háromszor. Aztán fiának drága terhével a víz alá bukkott, egyre mélyebbre ereszkedett, s a fókasszony is és gyermeke is könnyedén lélegeztek a víz alatt. Meg sem álltak, míg el nem érték a fókák mélyben rejtező búvóhelyét, ahol mindenféle vízi lény lakmározott, énekelt, táncolt, beszélgetett, s az a hatalmas ezüstsínű fóka, amely Oorukot hívta az éjszakai tengerből, most átölelte a fiút és unokájának nevezte.

- Hogy ment fenn a sorod, lányom? - kérdezte a hatalmas ezüstsínű fóka. A fókasszony a távolba nézett és azt mondta:

- Megbántottam egy embert... egy férfit, aki mindenét odaadta értem. De nem térhetek vissza hozzá, mert börtönné válna életem.

- És a fiú? - kérdezte az öreg fóka. - Az unokám?

És ezt olyan büszkeséggel mondta, hogy még a hangja is megremegett.

- Neki vissza kell mennie, apám. Ő nem maradhat. Nem jött még el az ő ideje, hogy velünk maradhatna.

És sírni kezdett. Mindannyian sírtak. Teltek-múltak a nappalok és az éjszakák, pontosan hét, s a fókasszony szemébe és hajába visszátért a ragyogás. Gyönyörű sötét színű lett, látása megjavult, teste ismét gömbölydeddé telt és fűgén úszkált. De közeledett az idő, amikor a fiúnak vissza kellett térnie a szárazföldre. Azon az éjszakán az öreg fóka és a fókasszony a fiút közrefogva úszott fel, fel, egyre

feljebb, a fenti világ felé. Gyengéden kitették Oorukota holdfényben fürdő sziklás partra.

- Mindig veled leszek - mondta neki anyja. - Csak érintsd meg azt, amihez én is hozzáértem; a tűzcsiholó botokat, késemet, kőből faragott rozmár- és fókafiguráimat és olyankor belelehelek tüdődbe, hogy énekelhess.

Az öreg ezüst fóka és leánya csókokkal halmozták el a fiút. Végül nehéz szívvel megfordultak és kiúsztak a tengerre. Még egyszer utoljára visszanéztek a fiúra és lebuktak a víz mélyére. Ooruk pedig ott maradt, mivel nem jött még el az ő ideje. Telt, múlt az idő, s úgy dobolt, énekelt és mesélt, mint senki más. Az emberek azt mondták, ez azért van, mert gyermekkorában túlélte, hogy hatalmas fókaszellemelek vitték ki a tengerre. A hajnali szürke párában ma is gyakran látni, amint kajakját kikötve egy víz fölé hajló sziklán térdel és mindig ugyanazzal a nőstény fókával beszélget. Sokan megpróbálták már ezt a fókát zsákmányul ejteni, de még soha senkinek nem sikerült. Tanqigcaq néven emlegetik, ami azt jelenti, hogy ő a ragyogó, a szent, és azt beszélék, hogy szeme bölcs, mély és szeretetteli pillantása az emberekéhez hasonló.